

תוכן העניינים

מאה שנים להולדתו של פרופ' דב נוי

- גלית חזרוקם 3
דב נוי – מאה שנה להולדתו
- עמוס נוי 7
וַאִין מְנוֹס לְהַנְצִיל וּמְפֹלֵט / וַאִין מְבָרַח לְעִיר מְבָצָר וּמְקֹלֵט!
שלושה וריאנטים על חידה וסיום

מאמרים

- אבישר הר־שפי 17
לשאלת ראשיתו של הסיפור החסידי
- איתמר דגן 41
איחולים לכתיבה לשנה טובה על פי טקסטים מהגניזה הקהירית ומהספרות הרבנית
- חיה ברי־צחק ז"ל 79
האגדה ההיסטורית כאתר זיכרון נשי: מקרה ת"ח ות"ט
- חנה כהן־פרז ואסתר שלי־ניומן 101
מעברים בזמן ובמרחב: הקדושה לקטאר בתוניסיה ובישראל
- מיכאל לוקין 133
שיר הערש המסורתי בידיש כיצירה מזרח אשכנזית
- בלנקה גורצקה 189
משרתים נוצרים ואדונים יהודים בסיפורי תעלולנים מאזור פולין
- הגר סלמון 221
להפיץ אהבה בעברית: וַאֲהַבְתֶּ בְּיִשְׂרָאֵל וּמְחֻצָּה לָהּ

סקירות

- 247 צפי זבה־אלרן
הפולקלוריסטיקה הישראלית: דיסציפלינה ללא משמעות? [על: דני שרידא,
איסוף שברי הגולה: חקר הפולקלור הציוני לנוכח השואה, ירושלים: הוצאת ספרים
ע"ש י"ל מאגנס, תשע"ח, יז+404 עמ']
- 257 רשימת המשתתפים בכרך
- vii תקצירים באנגלית

דב נוי – מאה שנה להולדתו

גלית חזן-רוקם

דב נוי, מייסד מקצוע הפולקלור כדיסציפלינה מדעית (או כדיסקיפלינה מדעית כפי שנהג להגות) באקדמיה הישראלית, הלך לעולמו בירושלים ב־29 בספטמבר 2013, כמה שבועות לפני יום הולדתו התשעים ושלושה. הוא נולד כבן למשפחת נוימן ב־20 באוקטובר 1920 בעיר האוקראינית קולומיאיה, אז עיר בגליציה הפולנית, על נהר הפרוט. את עניינו ביצירה ספרותית עממית נהג לייחס לזיכרונות הילדות של מסורות עממיות בידיש ששמע במיוחד מפי סבתו. את חינוכו היהודי והעברי קנה בחיק המשפחה, מפי המשורר שמשון מלצר, ששימש כמורה פרטי וחונך לילדי המשפחה. מלצר התעניין במיוחד בתרבות החסידית המקומית – וזו אכן משתקפת בשירתו – והוא זרע בתלמידו עניין באורחות חיים, מנהגים והיבטים אתנוגרפיים אחרים של קהילות היהודים במזרח אירופה. את חינוכו הפורמלי קנה נוי בגימנסיה הפולנית בעיר. לחינוכו התלת־לשוני – יידיש, עברית ופולנית – נוספו לימודי הלשון הגרמנית וגם הלשון האנגלית שרכש מאוחר יותר.

בשנת 1938 זכה דב נוי לקבל סרטיפיקט לעלייה לארץ ישראל המנדטורית, שהכניסה אליה הוגבלה על ידי השלטונות הבריטיים. הסרטיפיקט ניתן לו בזכות התקבלותו ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים. עד סוף ימיו ראה דב באוניברסיטה העברית בית של ממש, בית שהציל אותו מאימי השואה ואולי אף ממוות, שהיו גורלם של כל בנות ובני משפחתו מלבד אחיו הצעיר, מאיר נוי (1922–1998). מאיר, ששרד בשואה אחרי תלאות קשות, הגיע לישראל לאחר המלחמה והיה למוזיקאי, מלחין שירים ואתנומוזיקולוג; לימים הוריש לספרייה הלאומית את 'אוסף מאיר נוי', הכולל 50,000 שירים עבריים וכ־30,000 שירים בידיש. שני האחים שיתפו פעולה בכמה מפעלי איסוף ומחקר, כגון הפרסום בעריכתם 'יידישע פאלקסלידער פון גאליציע' (שירי עם בידיש מגליציה) שיצא לאור בשנת 1971 ככרך ב של 'מחקרי המרכז לחקר הפולקלור'.

כסטודנט באוניברסיטה העברית החל נוי בלימודי ספרות התלמוד והמדרש. בין מוריו המוערכים ביותר היו הרב פרופ' שמחה אסף והרב פרופ' אביגדור (ויקטור) אפטוביצר. מסלול לימודיו נקטע כאשר עם פרוץ מלחמת העולם השנייה התגייס לחיל ההנדסה המלכותי הבריטי. בשו בו מן המלחמה חזר לאוניברסיטה ולמד תלמוד, היסטוריה של עם ישראל ותנ"ך, ובשנת 1946 קיבל תואר מוסמך. בתום לימודיו התנדב שוב, הפעם כעובד הוראה ותרבות במחנות המעצר של הבריטים בקפריסין, שבהם הוחזקו מעפילים ששרדו משואת יהודי אירופה. בקפריסין פגש דב את אחיו מאיר ושמע מפיו על גורלם המר של בני משפחתם. אחרי הקמת מדינת ישראל ושובו של דב לארץ הוא התמנה לערוך את השבועון 'דבר לילדים'.

על רקע התעניינותו של נוי בהיבטים העממיים של ספרות חז"ל בימי לימודי התואר השני, עודדו אותו כמה ממוריו וחבריו לצאת ללימודים בארצות הברית. הוא נסע לאוניברסיטת ייל בשנת 1951 במטרה ללמוד ספרות השוואתית אצל פרופ' רנה וֶלְק. כשהמורה גילה שתלמידו מתעניין בספרות עממית, המליץ לו לעבור לאוניברסיטת אינדיאנה בבלומינגטון. שם היה נוי לאחד מתלמידיו של פרופ' סטית תומפסון, חוקר הספרות העממית המוביל בארצות הברית באותה עת, וזכה להערכה רבה ולחיבה מצד מורו. בהדרכת תומפסון הוא כתב את עבודת הדוקטור שלו, 'מפתח המוטיבים של הספרות התלמודית-מדרשית', והשלים אותה בשנת 1954. בזיכרונותיו של תומפסון אפשר לקרוא על הערצתו לתלמידו הישראלי שהצטיין בבקיאותו בתרבויות ובלשונות רבות ושונות ובכושר הניתוח המצויין שלו. כתלמידו של תומפסון הפך נוי לחוקר מובהק של האסכולה הגיאוגרפית-היסטורית (הפיניית) בחקר הספרות העממית. הוא נהג לספר אנקדוטה משעשעת על תקופת לימודיו באינדיאנה: במפגש עם מספר עממי ילידי אמריקני התעלף האיש כאשר דב תרגם לו את משמעות שמו, משום שדוב היה השם השמאני הסודי של אותו איש, שם שאסור היה להגותו.

עם שובו של נוי לישראל ולאוניברסיטה העברית החל תהליך שינוי רדיקלי בחקר הפולקלור בישראל. בשנת 1955 הוא יסד את ארכיון הסיפור העממי בישראל במסגרת המוזיאון לאתנולוגיה ולפולקלור בחיפה, בחסות אבא חושי, ראש עיריית חיפה דאז. מה שהניע את נוי תחילה היה חורבן יהדות אירופה, חייה ותרבותה והמשאלה לאסוף את שרידיה מפי השורדים, שאת חלקם פגש כבר בקפריסין. אך עד מהרה הוא הכיר בחשיבות תרבויותיהם של בנות ובני הקהילות היהודיות במזרח התיכון ובאסיה, ממרוקו במערב עד הודו במזרח, שהצטרפו במספרים גבוהים לחברה הישראלית. מפעלו של נוי תוכנן לאסוף את סיפוריהן העממיים של כל הקבוצות המרכיבות את החברה הישראלית, כולל של הפלסטינים, ערביי ישראל,

והאוכלוסייה היהודית בארץ שהתיישבה בה לפני מלחמת העולם השנייה. כל אלה החלו להיקבץ אל הארכיון שהלך ונבנה בהנהגתו של נוי ובפעילותם הנלהבת של אספנים ואספניות בהתנדבות, 'משפחת הרושמים'. הללו, צעירים ומבוגרים, נמשכו אל המפעל הייחודי בזכות החזון הברור שהותווה על ידי נוי ובזכות הכריזמה והחום של אישיותו. ארכיון הסיפור העממי בישראל (אסע"י) זכה לאחר מות מחוללו להכרה כאתר מורשת תרבות עולמית של יונסק"ו. אוצרותיו ופרסומיו בעברית ובשפות אחרות מוערים בדקדקנות, הן בשיטה ההשוואתית הגיאוגרפית-היסטורית, הן בפרטים ביוגרפיים על המספרים והמספרות, הרושמות והרושמים, והם עיקר המורשת שהעמיד נוי לשימושם של חוקרות וחוקרי פולקלור בישראל ובעולם ולתועלת הציבור.

בביתו האקדמי, האוניברסיטה העברית, העמיד נוי את חקר הספרות העממית כמרכיב של קבע בתוכנית הלימודים של החוג לספרות עברית. במטרה להמריץ מחקר של סוגות פולקלור נוספות על הספרות העממית והיצירה המילולית, הקים בראשית שנות השבעים של המאה העשרים את החטיבה לפולקלור; בתחילת שנות התשעים תפסה את מקומה התוכנית לפולקלור יהודי והשוואתי, וגלגולה העכשווי הוא תוכנית המוסמך לחקר פולקלור ותרבות עממית. נוי יסד בשנת 1970 גם את המרכז לחקר הפולקלור, והוא פועל מאז כמפעל מחקר של המכון המדעי היהדות, יוזם מחקר ומקיים מפעלי מחקר בסוגות מגוונות של פולקלור ותרבות עממית. בשנת 1974 הופקד נוי על הקתדרה לפולקלור על שם מקס ומרגרטה גרונולד, הקתדרה הראשונה לפולקלור שהוקמה בעולם. לצד משרתו העיקרית בחוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית כיהן נוי גם כפרופסור לידיש באוניברסיטת בר-אילן בשנים 1985–1992. דב נוי היה מורה אהוב וחבר נאמן לתלמידותיו ותלמידיו הרבים. הם ותלמידיהם ותלמידותיהם מחזיקים ברוב המשרות המרכזיות להוראה ומחקר של הספרות העממית והפולקלור באוניברסיטאות המחקר ובמכללות האקדמיות המלמדות סטודנטים יהודים וערבים מקצועות אלה. מכאן מגיעה תורתו בגלגוליה לבתי הספר ולמסגרות החינוך הלא פורמלי במדינת ישראל ובמידה רבה גם למוסדות בעולם.

ביתו של דב היה מוסד בזכות עצמו, פתוח לכל דכפין במסגרת ערבי יום ב הפתוחים, שזכו לפרסום בכל העולם. ערבים אלו עוטרו בסיפוריהם האישיים של כל המשתתפים, כל אחת ואחד בתורו, בליווי תקרובת מסורתית של ראזשינקעס מיט מאנדלען (צימוקים ושקדים), כשורת שיר הערש בידיש. עד היום אני מקבלת מכתבים מארבע כנפות הארץ המזכירים פגישות לפני עשורים באותם ערבי יום ב. דב נוי הרבה להדגיש את ההיבטים האוניוורסליים והבין-לאומיים של חקר

הפולקלור, ולכן הצטרף בחפץ לב בראשית שנות החמישים של המאה העשרים לחוקרים אירופים בכירים ממנו להקמת החברה הבינלאומית לחקר הספרות העממית (International Society for Folk Narrative Research, ISFNR). הוא נבחר לאחד מחברי הכבוד של החברה בכנס השלושה עשר שלה בשנת 2001 במלבורן. אוניברסיטת חיפה הכתירה את דב נוי כדוקטור לשם כבוד בשנת 1999 ושינתה את שם אסע"י לארכיון הסיפור העממי בישראל על שם דב נוי. הוא זכה בפרס ביאליק לחוכמת ישראל בשנת 2001 ובפרס ישראל לחקר ספרות עברית והשוואתית בשנת 2004.

דב נוי היה נוסע מתמיד נלהב, יהודי נודד ממש, ואכן הבדיחה המפורסמת על אדם שכאשר שני המטוסים התנגשו הוא היה בשניהם, סופרה גם עליו ברמת מהימנות גבוהה. הוא היה מרצה אהוד ברחבי העולם ואהב לחלוק מידיעותיו הרחבות בנדיבות אינטלקטואלית רבה. במלאת מאה שנה להולדתו אפשר להביט סביבנו ולראות את פירות האילנות שנטע: ארכיונים ומרכזי מחקר פעילים, חוקרים וחוקרות בעלי שם בין לאומי ופרסומים בשלל לשונות ובמות, תלמידות ותלמידים מצטיינים הזוכים במלגות ובפרסים יוקרתיים, וכתב עת זה, הממשיך לקיים את חקר הפולקלור והספרות העממית ברמה מוקפדת ונאותה.

פרופ' (אמריטה) גלית חזן-רוקם, החוג לספרות עברית והתכנית לחקר פולקלור ותרבות עממית, האוניברסיטה העברית בירושלים, הר הצופים, ירושלים 9190501
Galit.Hasan-Rokem@mail.huji.ac.il

CONTENTS

In Memory of Dov Noy (1920-2013)

- 3 *Galit Hasan-Rokem*
Dov Noy – A Centennial Anniversary
- 7 *Amos Noy*
Three Variants of a Riddle and a Solution: In Memory of Dov Noy

Articles

- 17 *Avishar Har-Shefi*
On the Beginnings of the Hasidic Story
- 41 *Itamar Dagan*
Written New Year's Greetings According to Texts from the Cairo
Geniza and Rabbinic Literature
- 79 *Haya Bar-Itzhak z"l*
The Dead and the Survivors: Historical Legends about Women
during the 1648/49 Pogroms as a Female Site of Memory
- 101 *Hanna Cohen-Perez and Esther Schely-Newman*
Sainte Laktar (el Guettar) in Tunisia and Israel: Passages through
Time and Space
- 133 *Michael Lukin*
The Traditional Yiddish Lullaby as an East-Ashkenazi Phenomenon
- 189 *Blanka Górecka*
Christain Servants and Jewish Masters in Trickster Folk Narratives
from the Polish Region
- 221 *Hagar Salamon*
Spreading Love in Hebrew: Ve-ahavta (וְאָהַבְתָּ) in Israel and Beyond

Reviews

247 *Tsafi Sebba-Elran*

On: Dani Schrire, *Collecting the Pieces of the Jewish Diaspora: Zionist Folkloristics Facing the Shoah*, Jerusalem: The Hebrew University Magnes Press, 2018, xvii + 404 pp.

257 List of Contributors

vii English Abstracts

ENGLISH ABSTRACTS

THREE VARIANTS OF A RIDDLE AND A SOLUTION: IN MEMORY OF DOV NOY

Amos Noy

The paper is based on Amos Noy's talk in the memorial event for his father, Prof. Dov Noy, held at The Hebrew University in December 2013.

A personal reminiscence of Dov Noy's passion for chess leads to Sam Loyd's famous chess puzzle from 1859, set at the center of a fictional narrative. Dov Noy's variation of the framing narrative of this puzzle, as remembered by his son, is used for characterizing the folklore's folklore. That is, the ways in which folklorists, their field work, and materials, constitute a meta-genre within which they serve as the narrative protagonists. A meta-genre, such as the folklore's folklore, narrates another genre's manifestations without detailing their specifics. Pointing to the theoretical similarities between Chess literature and the Midrash Aggadah, the paper suggests that both genres build on a non-linear legendary 'past' that includes parallel, and even contradictory micro-narratives, thereby construct a speculative chronotope.

The narrative framework of Sam Loyd's chess puzzle was a fictional historical legend on the Battle of Bender in which the Swedish king Charles XII has been taken prisoner by the Ottomans. The relationship between this framework and the actual historical background of the invented legend shed light on the symbolic relations between folklore and history, that, in this case, transform fear of chaos and death into a highly-stylized puzzle by using invented Folklore.

ON THE BEGINNINGS OF THE HASIDIC STORY

Avishar Har-Shefi

This article reexamines the beginnings of the Hasidic story from the historical point of view as well as in terms of the place and role of the story in the Hasidic movement. Surprisingly, so far there are no stories known to us that can be reliably attributed to the Besht himself. However, seeing the variety of sources connecting the Besht with stories, the article concludes that the Hasidic story is indeed rooted in his character.

Equally important, in terms of the story's place and its role in the movement, a careful examination of these sources points to the Besht as a 'story personality' – a personality that perceives the world and gives it meaning through narrative and

whose worldview is formulated by it no less than by conceptual abstraction. The story, which was an initial and organic part of the Besht's unique personality, consequently became an essential part of the underlying fabric of Hasidism. This view contrasts with the prevailing opinion about the function of stories in Hasidism, which have hitherto been seen merely as serving a religious or a social purpose.

WRITTEN NEW YEAR'S GREETINGS ACCORDING TO TEXTS FROM THE CAIRO GENIZA AND RABBINIC LITERATURE

Itamar Dagan

The article deals with the history of written New Year's greetings sent before Rosh Hashanah. Most of the article is devoted to the origins and development of the custom of sending greetings, from the mid-eleventh to the late nineteenth centuries, which was the peak of the phenomenon of mailing Happy New Year's cards. In this context, we examine expressions of greetings in the diaspora both in writing and orally. Written greetings were usually included in letters of peace and friendship missives and were first documented in Egyptian merchant letters from the eleventh century onwards, as preserved in the Cairo Geniza. Written greetings were also preserved in twelfth-century Ashkenazi rabbinic correspondence, although in a random way. From the fourteenth century, these wishes were also included in non-rabbinic correspondence, with the encouragement of Rabbi Shalom from Neustadt and his students. Alongside the written greeting, people in fourteenth century Ashkenaz also used to express the greeting orally when visiting friends on the eve of the New Year, as Rabbi Ya'akov Ben HaRosh wrote. However, over time, the connection between wishing and visiting was severed, and the custom of wishing people a good new year remains a recommended custom that stands on its own.

THE DEAD AND THE SURVIVORS: HISTORICAL LEGENDS ABOUT WOMEN DURING THE 1648/49 POGROMS AS A FEMALE SITE OF MEMORY

Haya Bar-Itzhak z"l

This article addresses legends about women during and after the Chmielnicki pogroms (1648–1649) and treats them as a female site of memory. It highlights the importance of historical legends for exposing the problems that troubled Jewish society then and its ways of coping with them, and shows how the legends

made women aware of the conduct expected of them in such times. The French thinker Pierre Nora has defined *lieux de mémoire* (sites of memory) as cultural institutions that seek to preserve society's values and pass them on to future generations. He examined the ways in which a society forms and constructs a collective memory of the past that can serve its needs in the present.

The pogroms of 1648–1649, part of the uprising led by Bogdan Chmielnicki against the Polish overlords, are among the most traumatic episodes preserved in Jewish memory. I distinguish two main groups of legends: those of conflict and death, in which a sexually charged confrontation between a young Jewish woman and one or more of the persecutors, who lust for her, ends with her death; and legends about women who survived the attacks.

I identify two main patterns within the first group. In one pattern, the young woman, desperate to avoid rape or a forced marriage, inverts the gender hierarchy and adopts male traits and actions. In the second pattern, the young woman employs the age-old stratagem of the weak – deceit – in order to trick the man and escape his violent lust. In both patterns the young woman dies at the end and is viewed as a martyr.

The main point discussed here is the way these legends, which arose in patriarchal Jewish societies, legitimize the women's crossing of gender boundaries in times of persecution. With regard to the stories about survivors, I note the complex attitude toward their heroines, which ranges from total rejection to a willingness to accept them under certain conditions. My argument is that these legends prime the women's mind to accept the restoration of traditional values and norms of patriarchal society after they were breached during the catastrophe.

The existence of the two types of legends about the pogroms of 1648/1649 makes us aware of the disparity between the kind of female behavior that men can see as legitimate in times of persecution and what they will accept in normal times.

SAINTE LAKTAR (EL GUETTAR) IN TUNISIA AND ISRAEL: PASSAGES THROUGH TIME AND SPACE

Hanna Cohen-Perez and Esther Schely-Newman

The cult of Sainte Laktar was established in southern Tunisia because of a Jewish woman's dreams that led her to a site where she established a synagogue and a tradition of pilgrimage. The uprooting of the Jewish community in Tunisia ended these pilgrimages, but female followers of the cult imported the tradition to Israel and built synagogues where the rituals continue to flourish.

Based on studies of saint veneration in North Africa and their continuation in Israel, in this paper we analyze stories of Sainte Laktar collected from her devotees about the initial revelation and continued development of the practices in Israel. Concurrently, we examine the story of the locale itself in Tunisia. We treat

the phenomenon in time and space, referring to interactions between dreams and reality; taking into consideration differences between emic and etic approaches, those of believers and those of researchers. The unique case of Laktar offers insight into the migration of sanctity from the feminine perspective of rituals.

THE TRADITIONAL YIDDISH LULLABY AS AN EAST-ASHKENAZI PHENOMENON

Michael Lukin

Traditional lullabies comprise the most widespread repertoire of Yiddish functional songs. The traditional corpus was most likely consolidated during the eighteenth century at the latest, and despite its dissemination throughout Eastern Europe, it comprised only a handful of textual formulas and a dozen melodies. In some aspects traditional Yiddish lullabies resemble Eastern Slavic ones, and yet several prominent characteristics distinguish the Jewish repertoire from neighboring counterparts. These are the dominance of the music over the words, clear affinity to the Ashkenazi-German heritage, and a circumscribed set of functions. By virtue of its poetic and musical specificity, the traditional Yiddish lullaby became emblematic of East European Jewry in the eyes of *maskilim* already in the second half of the nineteenth century, concomitantly with the rise of modern Jewish national consciousness. In that period, songs of literary origin seeped into the folkloric repertoire.

While resonating with traditional patterns, these newer songs reflected contemporary fashions, in poetry as well as music. Thus, even folklorized lullabies of literary origin bore a recognizable ideological function and targeted enlightened Jews, in that their phraseology and imagery conveyed either socialist messages or the ideals of the proto-Zionist movement *Hibbat Zion* [Love of Zion]. Indeed, during the twentieth century, many of these new Yiddish lullabies were translated into Hebrew, becoming folk songs in turn. Traditional lullabies, however, remained different: their addressee was still the baby, and their words and tunes served the three traditional functions of the genre in Jewish society – soothing, safeguarding, and initiation.

CHRISTIAN SERVANTS AND JEWISH MASTERS IN TRICKSTER FOLK NARRATIVES FROM THE POLISH REGION

Blanka Górecka

This article examines a corpus of comic Polish-Christian folk narratives constructed around the duo of a Jewish master and a Christian servant, a peasant-

trickster who succeeds in duping his master. The narratives presented were published in folklore journals at the end of the nineteenth- and the beginning of the twentieth centuries. They belong to established folkloristic genres not specific to the Christian-Jewish encounter, primarily to the tale type classified as ‘The Rich and the Poor Peasant (Unibos)’. The narratives reflect the way hierarchic relations between Jews and Polish peasants were represented in Polish popular culture.

The article shows that the figure of the Jew in these narratives corresponds with the character of the Rich Man in the trickster narratives, while also incorporating anti-Jewish ethnic stereotypes and religious motives. The trickster narratives align the Jewish figure with other authority figures and expose significant similarities between depictions of Jews and the portrayal of ethnic Poles. In doing so they extend the concept of the Jews’ otherness, within the peasants’ worldview beyond the ethnic and cultural categories.

The final section of the article deals with the narratives containing clearly anti-Semitic motives, defining the Jews as a unique collective enemy and vermin plaguing Polish peasantry. It discusses on the one hand the ways the collectors of folklore inscribed their own anti-Jewish prejudices into documented oral traditions and on the other hand as the ethnographers’ impact on the way peasant attitudes toward the Jews are reflected in printed folklore anthologies.

SPREADING LOVE IN HEBREW: VE-AHAVTA (הַבְּרִיאוּ) IN ISRAEL AND BEYOND

Hagar Salamon

The arena of Israeli bumper stickers and its related folk creativity is the subject of an ongoing analytical study. The stickers, typically organized in clusters, constitute a range of various discourses expressing key social and cultural processes and debates. In recent years, a one-word sticker – *ve-ahavta* (הַבְּרִיאוּ) – has emerged to become a significant Israeli icon. The present paper is based on interviews that include the sticker’s creator, distributors and diverse audiences. From a documented act of creation, a spontaneous reaction to a local conflict in one kibbutz, *ve-ahavta* has acquired an iconic status for many Israelis, who distribute it with enthusiasm and devotion, attributing to the word both particular and universal qualities. An examination of these practices and associated interpretations allow us to explore a complex set of personal, communal, cultural, religious, and even cosmological articulations that *ve-ahavta* inspired.